

Aan

De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Sint Eustatius

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao

Telefoon (+5999)4619081

Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten

Telefoon (+1721) 5430331

Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon

Koen Willems

Datum

10 december 2015

Ons kenmerk

Cft 201500311

Pagina

1/4

Telefoonnummer

+5999 4619081

E-mail

info@cft.cw

Uw kenmerk

-

Bijlagen

-

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba

E-mail info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Onderwerp

Reactie op de jaarrekening 2014 van het openbaar lichaam Sint Eustatius

Geachte heer Berkel,

Middels dit schrijven reageert het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) op de door de eilandsraad op 19 november 2015 vastgestelde jaarrekening 2014. De vastgestelde jaarrekening 2014 en de bijbehorende stukken van de accountant worden middels een separate brief aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (minister van BZK) aangeboden. Het is het openbaar lichaam niet gelukt om de jaarrekening 2014 tijdig aan de minister aan te bieden, te weten uiterlijk 15 juli 2015. U heeft op 14 juli uitstel gevraagd aan de minister tot 1 september. Nadat ook deze datum is verstreken heeft u het College op 22 september toegezegd dat uiterlijk 30 oktober een door de eilandsraad vastgestelde jaarrekening opgeleverd zou worden. U heeft de jaarrekening 2014 op 26 oktober jongstleden ter vaststelling aan de eilandsraad aangeboden.

Toets

Het Cft beoordeelt of sprake is van een tekort op de gewone dienst respectievelijk de kapitaaldienst. Aangezien de kapitaaldienst feitelijk niet meer bestaat wordt hiermee het overzicht van investeringen bedoeld en de wijze waarop financiering plaatsvindt. Tevens wordt getoetst of aan de rentelastnorm is voldaan. Daarnaast heeft het Cft de jaarrekening beoordeeld op mogelijke aandachtspunten voor toekomstige begrotingsjaren. De controleverklaring en het rapport van bevindingen van de externe accountant worden eveneens door het Cft bij de beoordeling betrokken. Hiermee geeft het Cft invulling aan artikel 31 lid 3 en artikel 34 lid 4 en lid 8 van de Wet finBES.

Conclusies

Op basis van de beoordeling van de jaarrekening 2014, de controleverklaring en het rapport van bevindingen van de accountant komt het Cft tot de volgende conclusies:

- De accountant heeft een verklaring van oordeelonthouding afgegeven bij de financiële verantwoording over 2014. Daarnaast is een verklaring van oordeelonthouding afgegeven ten aanzien van de rechtmatige besteding van middelen.
- Het tekort over 2014 blijkend uit de jaarrekening bedraagt USD 312.792. Het openbaar lichaam heeft aangegeven dat dit tekort in 2015 door middel van een begrotingswijziging gecompenseerd zal worden. Het Cft is echter van mening dat compensatie in 2015 praktisch niet meer haalbaar is en dat het tekort blijkend uit de jaarrekening in elk geval volledig in 2016 gecompenseerd dient te zijn.
- Daarnaast is gedurende 2014 een onttrekking aan de reserves geweest van USD 193.000 ter dekking van het tekort 2014. Door deze onttrekking wordt het tekort over 2014 te laag voorgesteld. Het Cft is daarom van mening dat niet alleen het uit de jaarrekening blijkende tekort van USD 312.792 dient te worden gecompenseerd maar ook compensatie moet plaatsvinden voor de onttrekking aan de reserve in 2014. Het Cft adviseert om additioneel het bedrag van USD 193.000 in de begroting 2016 te compenseren.
- Als gevolg van het gebrekkige financieel beheer heeft het openbaar lichaam in 2015 nauwelijks aan zijn rapportageverplichtingen voldaan. Ten aanzien van het financieel beheer constateert de accountant ook een forse achteruitgang ten opzichte van 2013.
- Op 9 november heeft de expertgroep het verbeterplan ten aanzien van het financieel beheer aangeboden aan de Rijksvertegenwoordiger als onderdeel van het overkoepelende plan om de bestuurlijke en financiële situatie op Sint Eustatiuste verbeteren. De bevindingen van de accountant bij de jaarrekening 2014 zijn in het verbeterplan financieel beheer opgenomen. Het Cft zal de uitvoering door Sint Eustatius van dit plan monitoren en ziet met belangstelling uit naar de eerste voortgangsrapportage welke op 15 december ingediend moet worden.
- Het Cft concludeert dat de liquiditeitspositie van het openbaar lichaam beter beheerst dient te worden. De liquiditeitspositie bestaat uit vooruitontvangen bijzondere uitkeringen en vrij besteedbare middelen. Op dit moment ontbreekt inzicht in welk deel van het saldo geoormerkt is en welk deel vrij besteed kan worden. Het openbaar lichaam heeft voorgesteld om ten behoeve van de ontvangst en besteding van de bijzondere uitkeringen een separate bankrekening in te stellen. Het Cft heeft positief ten opzichte van dit voorstel geadviseerd.
- Daarnaast is het Cft van mening dat in de toekomst reserves opgebouwd dienen te worden om de liquiditeitspositie en het weerstandvermogen van het openbaar lichaam te verbeteren.

Toelichting

Naar aanleiding van de beoordeling van de jaarrekening 2014 en de bijbehorende controleverklaring en het accountantsverslag zijn er enkele zaken die naar de mening van het Cft nadere toelichting verdienen, te weten de liquiditeit, de overheidsdeelneming Sint Eustatius Utility Company (STUCO) en het financieel beheer.

Liquiditeit

Uit de jaarrekening blijkt een negatief resultaat van USD 312.792. Gedurende 2014 is daarnaast een onttrekking geweest uit de reserves van USD 193.000 ter compensatie van het tekort 2014. Zodoende gaat het Cft uit van een te compenseren tekort over 2014 van in totaal USD 505.792. De accountant constateert sinds 2011 een jaarlijkse toename van het totaal aan geoormerkte vooruitontvangen bijzondere uitkeringen per jaareinde. Aangezien de toename van het totaal aan liquide middelen minder sterk is betekent dit per saldo een afname van de vrije, i.e. ongeoormerkte, liquide middelen. De accountant geeft aan dat de liquiditeitspositie van het openbaar lichaam ten opzichte van 2013 verder is verslechterd in 2014 en ultimo 2014 gedaald is tot een zeer zorgelijk niveau. Hierbij was het onzeker of er voor 2015 voldoende vrije liquide middelen aanwezig zouden zijn om een gezonde bedrijfsvoering te waarborgen.

Overheidsdeelneming STUCO

Er bestaat nog altijd veel onduidelijkheid over de waardering van STUCO. In de jaarrekening is STUCO als 100% deelneming opgenomen onder de Financiële vaste activa van het openbaar lichaam maar is de waarde van de deelneming als PM opgenomen. Conform het BBV-BES is de waarderingsgrondslag voor overheidsdeelnemingen de verkrijgingsprijs rekening houdend met eventuele duurzame waardeverminderingen op de vaste activa. In de jaarrekening wordt aangegeven dat van twee assets, welke onderdeel vormen van STUCO, de gezamenlijke boekwaarde circa USD 6,5 mln bedraagt. De accountant beschikt echter niet over voldoende informatie over STUCO om de verkrijgingsprijs te bepalen. Daarbij geeft de accountant aan dat het openbaar lichaam onvoldoende inzicht heeft in de financiële situatie van STUCO waardoor de eventuele duurzame waardeverminderingen of andere financiële verplichtingen niet inzichtelijk zijn. De accountant adviseert het openbaar lichaam nadere informatie te verkrijgen over de beginbalans van STUCO en om tot een correcte waardering van STUCO te komen op basis van de beginbalans (verkrijgingsprijs) met hierop de aanloopverliezen in mindering gebracht. Het Cft is van oordeel dat het openbaar lichaam op korte termijn gevolg dient te geven aan het advies van de accountant zodat, in overleg met laatstgenoemde, de deelneming STUCO op adequate wijze in de financiële administratie van het openbaar lichaam verwerkt kan worden.

Financieel beheer

De huidige status van het financieel beheer, de bezetting van de unit Financiën, de onzekerheden in de jaarrekening en de financiële situatie van het openbaar lichaam baren zowel de accountant als het Cft enorme zorgen. Er is gedurende 2014 en 2015 veel (bestuurlijke) onrust geweest op Sint Eustatius en mede daardoor functioneert de financiële functie van het openbaar lichaam niet naar behoren. Gedurende 2015 heeft het openbaar lichaam nauwelijks, en zeker niet tijdig, aan de wettelijk bepaalde

rapportageverplichtingen voldaan. Ten aanzien van het financieel beheer constateert de accountant een forse achteruitgang ten opzichte van het voorgaande jaar wanneer het aantal bevindingen in de controleverklaring maatstaf is voor de kwaliteit van het financieel beheer. De accountant heeft, niet voor het eerst in 2014, aanbevolen om voor alle bedrijfsprocessen procedures op te zetten en deze ook onder de aandacht van de betrokken medewerkers te brengen. Deze gedocumenteerde procedures dienen vervolgens ook op het juiste niveau geautoriseerd te worden door de verantwoordelijken binnen het bestuurscollege en binnen de unit Financiën. Dergelijke procedures dienen vervolgens regelmatig geactualiseerd te worden. Daarnaast dienen er werkprogramma's opgezet te worden om de werking van deze procedures in de praktijk te kunnen toetsen.

Teneinde de bestuurlijke en financiële problematiek op Sint Eustatius het hoofd te bieden heeft de minister van BZK op 10 juni 2015 verscherpt bestuurlijk toezicht ingeroepen en het openbaar lichaam daarbij een aanwijzing op financieel gebied gegeven. Naar aanleiding daarvan is een expertgroep opgericht welke een plan van aanpak heeft opgesteld om het financieel beheer structureel te verbeteren. Dit plan van aanpak maakt deel uit van het overkoepelende plan van aanpak welke door de stuurgroep onder leiding van de Rijksvertegenwoordiger aan de minister van BZK en het openbaar lichaam is aangeboden. Het openbaar lichaam dient met dit plan van aanpak voortvarend aan de slag te gaan. Het Cft zal de uitvoering van dit plan monitoren. Een eerste voortgangsrapportage vanuit het openbaar lichaam is op 15 december voorzien. Waar mogelijk zal het Cft het openbaar lichaam ondersteunen bij het verbeteren van het financieel beheer. Ook de accountant heeft aangegeven mee te willen denken over hoe op praktische wijze de administratieve organisatie en de interne beheersing verbeterd kunnen worden.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft gaarne bereid die te geven.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

prof. dr. A.F.P. Bakker

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:

De eilandsraad van het openbaar lichaam Sint Eustatius

De gedeputeerde van Financiën van het openbaar lichaam Sint Eustatius

Het waarnemend hoofd van de unit Financiën van het openbaar lichaam Sint Eustatius